

zaaknummer 2011T 400(2)

24 september 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven

tegen:

[naam],
geboren in [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
voormalig lid van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen
(CFH),
juridisch adviseur mr. A.M.W. Verdegaal.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 januari 2015. Op 19 mei 2015 is bij de griffie namens aangeklaagde een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van mr. A.M.W. Verdegaal.

Op 27 augustus 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie in raadkamer achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Er is verder niemand verschenen.

Klager heeft laten weten dat het hem te zwaar valt om op een zitting aanwezig te zijn.

Aangeklaagde heeft daarop laten weten dat hij kampt met ernstige gezondheidsklachten en afziet van verschijning ter zitting, nu klager daar ook niet bij aanwezig zal zijn.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef (naar zijn mening vanaf medio 1959 maar blijkens archiefmateriaal vanaf medio 1960) gedurende 3 jaar op het internaat [naam] in [plaats], dat onder leiding stond van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen. Daar heeft hij de (M)ULO gevolgd. Vanwege een mishandeling door een andere broeder, kwam klager met een hersenschudding en een gebroken stuitje in de ziekenboeg terecht. Aangeklaagde was er hulp-ziekenbroeder, klager was er op dat moment de enige patiënt. Tijdens de eerste behandelingen maakte aangeklaagde dubbelzinnige opmerkingen, die klager aanvankelijk niet begreep. Aangeklaagde legde ze vervolgens uit door zijn lichaam en dat van klager te gebruiken. Hij

tilde zijn pijn op en klager zag dat aangeklaagde daaronder naakt was. Aangeklaagde dwong klager te 'helpen', waarmee hij bedoelde dat klager aangeklaagde moest aftrekken. Dit moest klager zeer behoedzaam doen omdat aangeklaagde een voorhuid had die te klein was voor de eikel. Klager herinnerde zich dat aangeklaagde altijd boos werd, of het nu ging bloeden of niet, en zei: "kijk nou eens wat je gedaan hebt, ik behandel jou toch ook niet zo, je doet me pijn." Hij zei dan dat klager het de volgende keer beter moest doen anders zou hij niet meer door aangeklaagde worden verzorgd. Klager heeft twee weken op de ziekenboeg gelegen. Nadat het verblijf eindigde, eindigde ook het misbruik. Aangeklaagde heeft klager altijd in de gaten gehouden door hem steeds te vragen hoe het ging en of hij nog gezondheidsklachten had.

Klager is na drie jaar zonder diploma bij het internaat vertrokken. Naast het onderhavig misbruik is hij er ook door een andere broeder seksueel misbruikt en heeft hij zich tevens geconfronteerd gezien met fysieke en verbale intimidatie.

Klager was de jongste thuis, hij miste nestwarmte en genegenheid. Hij heeft het misbruik nooit durven vertellen omdat hij wel wist dat hij toch niet geloofd zou worden.

Klager is daarna naar [opleiding] in [plaats], [opleiding] en [opleiding] gegaan maar heeft geen diploma's gehaald. Hij is uiteindelijk min of meer gevlucht in het werk als consulent bij [organssatie] waar hij zich steeds wilde bewijzen en daarbij menigmaal zichzelf voorbij gegaan is. Op de leeftijd van 61,5 jaar is hij met prepensioen gegaan.

Klager is getrouwd en heeft zijn echtgenote al jaren geleden verteld wat hij op het internaat heeft meegemaakt.

2.2. De gevolgen van het seksueel misbruik ondervindt klager met name in relaties, die, tot zijn huidige huwelijk, allemaal zijn gestrand. Klager heeft moeite met seksuele contacten, moeite om zich aan mensen te binden en is wantrouwig van aard.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen voor het seksueel misbruik en zou graag excuses ontvangen van aangeklaagde en van het kerkelijk gezag. In de verklaring van zijn echtgenote komt naar voren dat de beschadiging van klager door het geweld en het seksueel misbruik op St. Marie tot op de dag van vandaag merkbaar is, en ook van haar aanpassing heeft gevraagd in de relatie met klager.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Namens aangeklaagde heeft mr. Verdegaal het volgende aangevoerd:

Aangeklaagde is geboren in [jaar]. Hij volgde het juvenaat van de Broeders van Huijbergen van [jaar] tot [jaar] en behaalde daar zijn Mulodiploma. Op [getal]-jarige leeftijd trad hij in bij de Broeders van Huijbergen. Na zijn noviciaat woonde hij op [internaat] waar hij tot [dag] [maand] 1960 diverse werkzaamheden verrichtte. Daarna vertrok hij naar [plaats] in verband met zijn studie. In [maand] 1961 keerde hij weer terug naar [internaat]. Hij was toen [getal] jaar oud en werd leraar steno en machineschrijven maar was daarnaast tot [jaar] ook werkzaam als hulp van de gediplomeerde ziekenverpleger broeder [naam]. Daarna werd hij administrateur van school, internaat en klooster. Op [dag] [maand] 1970 is hij op [getal]-jarige leeftijd uitgetreden.

Daarna heeft hij bij verschillende scholen gewerkt, laatstelijk als adjunct-directeur van een [school] in [plaats]. Nadat zijn eerste vrouw na een lang huwelijk overleed, is hij drie jaar geleden opnieuw gehuwd. De laatste jaren kampt hij met gezondheidsklachten.

Bij het verweerschrift is een cijferlijst gevoegd, afkomstig uit het archief van de Broeders van Huijbergen waaruit blijkt dat klager per 1 september is ingeschreven op [internaat], de eerste klas doubleerde, en van 1962 tot 1963 in de tweede klas zat en toen hij weer opnieuw bleef zitten van school is gegaan. Hieruit moet geconcludeerd worden dat het beschreven misbruik

tussen september 1961 en juli 1963 moet hebben plaatsgevonden, klager was toen tussen de 14 en 16 jaar oud. De klacht gaat over gebeurtenissen die meer dan vijftig jaar geleden hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde kan zich die tijd moeilijk voor de geest halen omdat hij na zijn uittreden een druk leven heeft geleid. Hij weet nog wel dat hij de ziekenbroeder assisteerde, in de vorm van maaltijden brengen aan de zieken en temperatuur opnemen. Hij heeft nooit zieken behandeld want daar was hij niet voor opgeleid. Aangeklaagde kan zich de naam van klager niet herinneren. Pas recent kwam in flarden een herinnering van seksueel misbruik bij hem boven. Hoewel hij geen details meer weet, is de herinnering inmiddels voldoende concreet geworden om de mogelijkheid te erkennen dat hij het misbruik, zoals door klager is beschreven, heeft gepleegd. Met schaamte erkent hij het seksueel misbruik van klager. Hij heeft nooit gedacht dat hij met deze handelwijze schade zou berokkenen aan klager. Aangeklaagde ziet in dat hij misbruik heeft gemaakt van zijn machtspositie en is zeer getroffen dat klager in zijn leven gevolgen heeft ondervonden van hetgeen op het internaat is gebeurd. Aangeklaagde wil klager zijn oprechte verontschuldiging aanbieden voor wat hij hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Deze feiten zijn niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Klager heeft gedurende zijn verblijf van twee weken in de ziekenboeg van het internaat aangeklaagde meerdere keren moeten aftrekken.

Uit het verweerschrift blijkt dat aangeklaagde het niet alleen mogelijk acht dat hij het misbruik zoals door klager beschreven heeft gepleegd, maar dat hij het ook erkent. Voorts wordt de klacht van klager ondersteund door de verklaring van zijn echtgenote dat klager in het begin van hun relatie in 1990 gesproken heeft over onder meer het seksueel misbruik tijdens zijn verblijf op [internaat] in [plaats].

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas 14-16 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Aangeklaagde is uitgetreden, er kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie kan wellicht bijdragen aan de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Bij een gegroundverklaring van de klacht door de Overste kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen (CFH) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 september 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, Mw. W.M. Veltman-Breddels en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.